

Penta je rozhodujúci hráč v zdravotníctve, ovláda významnú časť médií a cez tieto médiá môže súboj v zdravotníctve zvädzať.

Doc. JUDr. Robert Fico, CSc., premiér

Názor

Tretia cesta alebo vrabce na drôte

Od začiatku šesťdesiatych rokov minulého storočia ukázal československý socializmus, že stratil všetky možnosti len ako-tak držať krok s prehnutým imperialistickým Západom. V krajine, kde neplatilo, že dva a dva sú štyri, sa to ani inak nemohlo skončiť.

Múdri akademici

Narastajúce ekonomické problémy – veď nebolo možno kúpiť ani len „hajzelpapier“ – vytvorili priaznivú klímu na aký-taký odmäk tuhého stalinského režimu. Postupne vznikala tlak na dogmatické vedenie komunistickej strany a k slovu sa začali hlásiť diétni reformátori. Spomínam si, že v televízii, ktorá vysielať až na jednom kanáli, sa v druhej polovici takmer donekonečna opakovalo, že socialistickú ekonomiku, namiesto slova zachrániť sa hovorilo, že má zlepšiť tzv. Nová soustava ekonomického řízení, ktorej hlavným autorom bol reformný komunista a ekonóm Ota Šik, politik Pražskej jari. Do povedomia vošiel ako tvorca hospodárskych reforiem, neskôr časť označovaných ako tretia cesta. Vzhľadom na to, že mal reformovať nereformovateľné, bolo to pomerne komplikované a vlastne tomu nik nerozumel.

S týmto obdobím sa viažu dva vtipy. Jeden hovorí, že nešlo

o nič iné ako o Novou soustavu ekonomického šizení. Druhý je trochu dlhší: Do Československa prišla japonská delegácia najlepších ekonómov, aby sa s tou novou soustavou oboznámili. Akadémia pre nich pripravila trojdňový seminár na vládnom zámku v Kolodějoch. Po troch dňoch Japonci stále nerozumeli a chceli konkrétny príklad. Jeden akademik povedal, že im ho dá. Pozval ich pred budovu a hovorí: „Vidíte, ako na drôtoch sedia vrabce?“ Oni, že vidia. „Tak zatlieskajte všetci naraz.“ Japonci zatlieskali, vrabce vzlietli z drôtov a potom si na ne znova posadali. Akademici hovoria – to je ono. Japonci nechápu a hovoria, že všetky vrabce sú tam znova. „Áno, ale každý na inom mieste,“ znela múdra odpoveď.

Nevie alebo nemôže?

Prečo to hovorím... Lebo mi to akosi pripomína nedávne personálne zmeny na riaditeľských postoch štátnych nemocníc. Alebo nápad riešiť problémy štátnej Všeobecnej zdravotnej poisťovne tým, že jej štát prevedie časť svojich akcií z kardioustavov.

Namiesto toho, aby kompetentní hľadali riešenie v súlade s platnými slovenskými predpismi, a pozor, aj so smernicami EÚ (neoprávnená štátna pomoc), má sa priamo spojiť ná-

„Po troch dňoch Japonci stále nerozumeli a chceli konkrétny príklad.“

kupca zdravotnej starostlivosti s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti. Nemám problém s myšlienkou, aby poisťovňa vlastnila nemocnice. Problémy sú tu dva iné. Prvý, že si presne pamätám, ako „think tank“ (haha) SDL, z ktorého stajne pochádza náš chrabrý „antiprostitút“, vypracoval milión argumentov, prečo zdravotná poisťovňa nesmie vlastniť nemocnice. Hľúposť, samozrejme, lebo môže, ale pre poriadok treba povedať, že krízový manažér asi nepozná históriu a chápanie sveta svojho princípála. Druhým, vážnejším problémom je, že tým chcú riešiť ka-

tastrofálne pôsobenie štátnych zariadení. Nuž, myšlienkový gaťafalš. Je zjavné, že na korektné riešenie, ako je napríklad komerčný úver alebo predaj časti kmeňa – a tieto kroky sú legálne a ekonomicky oprávnené, nemá krízový manažér/minister zdravotníctva až tak voľné ruky. Ak má teraz problém iba štát na VŠZP, potom ich budú mať aj tie tri ústavy, ktoré zatiaľ fungujú brilantne.

Faktom je, že minister zdravotníctva nesie plnú politickú zodpovednosť za štátne zdravotníctvo a je jeho problém, akých ľudí má v tíme a na ktorom mieste sedia. Aj to, ako rieši problémy. Ale je tiež faktom, že ryba smrdí od hlavy. A krízový manažér sa asi nemá nechať angažovať ako pilot lietadla pre kamikadze. To, čo (doteraz) navrhuje, nie sú skutočné riešenia, ale vrabce na drôte. Dúfajme aspoň v to, že nie preto, že by nevedel, ale preto, že nemôže. I keď dnes jeden nikdy nevie.

Pojmy ako reformný komunista, tretia cesta, alebo aj boj za mier sú také isté nezmysly ako milovať sa v posteli postojáčky. Mimochodom, o tretej ceste sme počúvali aj po vzniku strany Smer-SD. A komunistov máme dnes vo vláde habadej...

MUDr. Rudolf Zajac,
exminister zdravotníctva